

2020-11-05

Strategi för biblioteksverksamheten, utgör Biblioteksplan 2021-2024

Antagen av kommunstyrelsen § 215/2020

Dokumentnamn: Strategi för biblioteksverksamheten, utgör Biblioteksplan 2021-2024		Ärendebeteckning: Kofn/2020:43 Policy och strategi för biblioteksverksamheten
Dokumentägare: Avdelningschef, Kultur- och fritidsavdelningen	Dokumentansvarig: Enhetschef, biblioteksenheten	Publiceras: www.ornskoldsvik.se Örnkom
Ersätter dokument: Strategi för biblioteksverksamheten 2019- 2020, antagen av kultur- och fritidsnämnden	Revideras: 2024	Utvärderas: 2024
Relaterade dokument: Policy för biblioteksverksamheten, utgör Biblioteksplan 2021-2024		
Målgrupp: Örnsköldsviks kommun		

Syfte

Strategin anger hur verksamheterna ska agera för att nå målen som uttrycks i Policy för biblioteksverksamheten.

Policyn som kompletterar strategin är ett förvaltningsövergripande styrdokument som fastställer kommunens uppdrag och prioriteringar i verksamheten under angiven period.

Uppdrag och prioriteringar

Örnsköldsviks kommunbibliotek har definierat tre centrala målområden;

- Bibliotek bygger demokratiska och hållbara samhällen
- Bibliotek möjliggör läslust, kreativitet och lärande
- Bibliotek tillgängliga för alla

Inom respektive målområde tar biblioteken extra hänsyn till de prioriterade grupper som tydliggörs i bibliotekslagen;

- Barn och ungdomar (8§)
- Personer med funktionsnedsättning (4§)
- De nationella minoriteterna (5§)
- Personer med annat modersmål än svenska (5§)

Utmaningar

Samhällsförändringar kräver nya anpassningar av bibliotekets tjänster och bilden av vad ett bibliotek kan vara förändras. Bibliotekens roll som socialt utjämnande faktor var grundläggande när biblioteken inrättades och är lika aktuell idag som i framtiden.

Den snabba utvecklingen av det digitala samhället medför utmaningar för såväl folk- som skolbibliotek. Det ställer krav på inköp av teknisk utrustning och e-medier. Den digitala klyftan finns och många människor vänder sig till biblioteken för hjälp och vägledning. Det är en demokratisk fråga som biblioteken är ålagda att arbeta med. För att upprätthålla en god kunskapsnivå gällande digitala verktyg, medier och digitalisering kopplat till integritet och demokrati krävs kontinuerlig kompetensutveckling för bibliotekens personal.

Den ökade urbaniseringen har medfört nedläggningar av folkbibliotek i bostadsområden och på orter i landsbygd. Det innebär att det saknas biblioteksservice på många håll,

något som försvårar tillgängligheten för många invånare. När den nära biblioteksservicen försvinner blir konsekvenserna störst för barn och äldre.

Det mångspråkiga samhället medför behov av medier och resurser på andra språk än svenska. Biblioteken är ålagda att särskilt uppmärksamma de med annat modersmål än svenska och att erbjuda ett medieutbud som svarar mot de språk som talas av kommunens invånare, samt att tillhandahålla lättläst litteratur.

Det allmänna har ett ansvar att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Biblioteken ansvarar för att tillhandahålla litteratur på minoritetsspråken samt att främja möjligheten att behålla och utveckla kultur och identitet. Kommunen ingår även i finskt och samiskt förvaltningsområde, vilket medför förstärkta rättigheter.

Ett flertal skolbibliotek har tillkommit under pågående planperiod. Bildningsförvaltningen har ett fortsatt viktigt uppdrag för att leva upp till skollagens krav, då skolbiblioteken i grundskolan idag håller en varierad standard och i vissa fall saknas helt. Läsfrämjande insatser riktade till de yngre barnen och eleverna är en medveten strategi för att stötta utvecklingen av en ökad läsförståelse.

Biblioteken ska finnas till för alla med hänsyn till vars och ens behov och förutsättningar. Det yttersta målet med hela verksamheten är att stärka bildningen och därmed demokratin.

Folkbiblioteken

Målområde	Strategi
Bibliotek bygger demokratiska och hållbara samhällen	Alla invånare ska ha möjlighet att påverka medieutbudet och verksamheten.
	Prövning av barnets bästa ska alltid göras vid verksamhetsförändring.
	Barn och unga ska ges möjlighet att påverka biblioteksverksamheten.
	Biblioteken ska stödja invånare att uppnå en god medie- och informationskunnighet.
	Biblioteken ska erbjuda kostnadsfri tillgång till digital teknik och internet.
	Biblioteken ska underlätta för de nationella minoriteterna att genom delaktighet utveckla och behålla språk och kultur.

Sidbrytning

Bibliotek möjliggör läslust, kreativitet och lärande	För att främja barns lust till läsning ska biblioteken genomföra aktiviteter och verksamhet i enlighet med årlig läsfrämjandeplan (se bilaga).
	Biblioteken ska utveckla miljöer och metoder för att arbeta med ungdomar och unga vuxna.
	Inköp av barn- och ungdomslitteratur ska prioriteras.
	Biblioteken ska vara arenor för upplevelser, kreativitet och samtal.
	Biblioteken ska tillhandahålla litteratur på mångspråk utifrån de behov som finns i kommunen.
Bibliotek tillgängliga för alla	Kommunens bibliotek ska vara tillgänglighetsanpassade.

	Verksamheten ska präglas av normkritiskt tänkande och ett inkluderande förhållningssätt.
	Samtliga närbibliotek på serviceorterna ska vara meröppna - tillgängliga även under tid då biblioteken inte är bemannade med personal.
	Biblioteken ska erbjuda utökad biblioteksservice genom biblioteksbussverksamhet.
	Bibliotekens ska tillgängliggöra digitala resurser och tjänster, med särskild hänsyn till personer med funktionsvariationer.

Skolbiblioteken

Målområde	Utmaning	Strategi
Bibliotek bygger demokratiska och hållbara samhällen	Skolbiblioteken ska vara bemannade och utgöra en tydlig pedagogisk resurs i syfte att främja lärandet i enlighet med läroplanernas mål.	Öka tillgängligheten genom att under planperioden stötta utvecklingen av befintliga skolbibliotek och tillskapa skolbibliotek på de skolor som saknar sådana.
Bibliotek möjliggör läslust, kreativitet och lärande	<p>Öka läslust och intresse för litteratur hos elever och pedagoger.</p> <p>Öka kunskapen om normkritiskt lärande för ökad likabehandling</p> <p>Öka kunskapen om källkritik och digital kompetens</p>	<p>Läsfrämjande insatser riktade särskilt till de yngre barnen och eleverna. Skapa mötesplatser för gemensam läsning och utvecklandet av metoder och pedagogiska verktyg.</p> <p>Samverkan mellan elever, pedagoger och skolbibliotek för ett inkluderande förhållningssätt och fortsatt satsning på normkritisk litteratur.</p> <p>Samverkan mellan elever, pedagoger och skolbibliotek</p>
Bibliotek tillgängliga för alla	Utbudet av litteratur/media i skolbiblioteken ska spegla det behov som leder till ökad måluppfyllelse i stöd för elevernas lärande.	Uppdatera bestånden i skolbiblioteken i samverkan med skolbibliotekarie, elever och pedagoger, samt verka för ökat samarbete med övriga bibliotek.

Uppföljning

Policy och strategi för biblioteksverksamhet gäller för kultur- och fritidsnämnden och bildningsnämnden. Respektive nämnd ansvarar för implementering av biblioteksplanen i samband med ordinarie verksamhetsplanering. Uppföljningen sker som en del av den ordinarie uppföljningen av nämndernas verksamhet.